

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΒΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΝΟΣ – ΧΩΡΙΣ ΟΝΕΙΡΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2024, ΣΤΙΣ 20:30

ΥΠΟΓΕΙΑ ΚΡΗΝΗ ΤΗΣ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ 1821 - ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ – ΧΑΝΙΑ – ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.- Το *Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων Ελαιουργείον*, η *Αίθουσα Τέχνης Match More Art Gallery* και το Εικαστικό Πρόγραμμα «ΧΑΝΙΑRT 2024 - Εικαστικές Διαδρομές» οργανώνουν και παρουσιάζουν την Εγκατάσταση Βιντεοτέχνης «ΥΠΝΟΣ – Χωρίς Όνειρα» του **Νίκου Γιαβρόπουλου**. Τα εγκαίνια της εικαστικής δράσης θα πραγματοποιηθούν το **Σάββατο, 24 Αυγούστου 2024, στις 20:30**, στην Οθωμανική Υπόγεια Κρήνη της Σπλάντζιας, Πλατεία 1821, Παλιά Πόλη, Χανιά, Κρήτη.

Επιμέλεια: Γιώργος Γεωργακόπουλος.

Η Εγκατάσταση Βιντεοτέχνης «ΥΠΝΟΣ – Χωρίς Όνειρα» αναφέρεται στο παιχνίδι των σκιών στο σταυροδρόμι της ύπαρξης με την ανυπαρξία, του ύπνου και του ξύπνου - την ακολουθία της ζωής, του θανάτου και της λήθης.

Ο επιμελητής Γιώργος Γεωργακόπουλος σημειώνει: «Οι εικόνες του Νίκου Γιαβρόπουλου, άλλοτε καταγιστικές και άλλοτε αργές και επίπονες αντανakλούν το φως στις σκιές της Υπόγειας Κρήνης. Η δύναμη της κινούμενης εικόνας μπορεί να αποφύγει γλαφυρότητες και

γι' αυτό κοινότοπες βαρετές αναπαραστάσεις. Στοχεύει απευθείας στο θυμικό, το μέρος της ψυχής που εμπεριέχει το συναίσθημα και τη βούληση. Η δραματουργία στήθηκε: Σκηνικό η Οθωμανική Υπόγεια Κρήνη με το βάρος της ιστορίας. Έργο η δράση της αφήγησης. Ηθοποιοί το κοινό με το πλήθος των συναισθημάτων του».

Η Εγκατάστασης Βιντεοτέχνης «ΥΠΝΟΣ – Χωρίς Όνειρα» συνοδεύεται από κατατοπιστικό δίγλωσσο (ελληνικά, αγγλικά) φυλλάδιο με κείμενα τεκμηρίωσης, αναλύσεις και σχόλια του επιμελητή.

Η παρουσίαση της εικαστικής δράσης γίνεται από το *Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων Ελαιουργείον* σε συνεργασία με την *Αίθουσα Τέχνης Match More Art Gallery* στο πλαίσιο του Εικαστικού Προγράμματος ΧΑΝΙΑRT 2024, συνδιοργανώνεται από την Περιφέρεια Κρήτης, την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, τον Δήμο Πλατανιά και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων. Η Υπόγεια Κρήνη της Σπλάντζιας θα είναι ανοιχτή κάθε μέρα 20:00 – 23:00, μέχρι 30.8.2024, με ελεύθερη είσοδο.

Ο Νίκος Γιαβρόπουλος είναι καλλιτέχνης της κινούμενης εικόνας, με έδρα την Αθήνα. Σπούδασε κινηματογράφο στην Σχολή Λ. Σταύρακου. Στο ενεργητικό του έχει περισσότερες από δεκαπέντε ατομικές εκθέσεις καθώς και πολλές συμμετοχές σε φεστιβάλ και ομαδικές παρουσιάσεις τέχνης στην Ελλάδα, Κύπρο, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβενία, Πολωνία, Τουρκία, Φινλανδία, Ισπανία, Νορβηγία, Λετονία, Αυστραλία, Κόσοβο, Κορέα, Σενεγάλη, Αυστρία, Η.Π.Α, Σουηδία, Δανία, Ιταλία, Βρετανία, Γαλλία, Ινδία, Βραζιλία, Περού, Ολλανδία, Ρωσία, Βουλγαρία, Κίνα. Απέσπασε δυο πρώτα βραβεία video-art το ένα στην Αθήνα, στο Φεστιβάλ Mediaterra-Φούρνος 1999 με το έργο "Madonna" και το άλλο στο Λονδίνο, στο Greek Film Video Festival 2013 με το έργο "self-exile". Συνάμα έχει επιμεληθεί επτά ομαδικές εκθέσεις στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Έργα του βρίσκονται στην Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτσου, στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων Ελαιουργείον, στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων και σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η Μη Κερδοσκοπική Εταιρία Πολιτισμού «Ελαιουργείον – Εργοστάσιο Τέχνης» δημιουργήθηκε με σκοπό να σώσει από την ερήμωση και τον αφανισμό το Παλιό Ελαιουργείο του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ζυμπραγού στο Νομό Χανίων της Κρήτης. Στόχος της είναι να στεγάσει στους χώρους του εκδηλώσεις πολιτισμού, μετατρέποντάς το σε έναν τόπο μνήμης και ένα πεδίο δράσεων στην ενδοχώρα του νησιού.

Το κτίριο του Παλιού Ελαιουργείου αποτελείται από τον κεντρικό οικοδομικό πυρήνα που κατασκευάστηκε με λιθοδομή τη δεκαετία του 1920 και από πτέρυγες - δορυφόρους κατασκευασμένες σε διαδοχικές οικοδομικές φάσεις ως τη δεκαετία του 1970. Το 1980 σταμάτησε η λειτουργία του ως λιοτρίβι και αφέθηκε να καταρρέει γοργά. Κατά την ανασυγκρότησή του στόχος ήταν η διατήρηση των πρωταρχικών υλικών του κτιρίου με τον αυθεντικό τεχνολογικό του εξοπλισμό με όσο το δυνατόν λιγότερες παρεμβάσεις. Ο μηχανικός εξοπλισμός του ελαιοτριβείου είναι Ελληνικής Κατασκευής(!) από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και διατηρήθηκε σαν σημείο μνήμης και αναφοράς των αρχικών λειτουργιών του χώρου.

Το παλιό λιοτρίβι που αναγεννήθηκε σε «Εργοστάσιο Τέχνης», βρίσκεται στο χωριό Δρομόνερο, 33 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης των Χανίων (30 λεπτά με το αυτοκίνητο), πάνω στον οδικό άξονα που οδηγεί στο γραφικό ψαροχώρι του Λιθικού Πελάγους με τις μαγικές παραλίες: την Παλαιόχωρα.

Σήμερα το **«Ελαιουργείον - Εργοστάσιο Τέχνης»** είναι ένας πολυδιάστατος πολιτιστικός οργανισμός. Απαρτίζεται από την **«Πινακοθήκη Εικαστικών Τεχνών Χανίων»** που στόχο της έχει τη διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την παρουσίαση περιοδικών εικαστικών εκθέσεων, και το **«Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων»** που σκοπός του είναι η διαφύλαξη, η παρουσίαση και η ανάδειξη των μόνιμων συλλογών του «Ελαιουργείου» και η προώθηση μαζί με τη μελέτη των διαδραστικών επαφών της Σύγχρονης Τέχνης με τον Άνθρωπο. Παράλληλα από το «Ελαιουργείον - Εργοστάσιο Τέχνης» εκπορεύονται έξι μεγάλα προγράμματα Επικοινωνίας, Συνεργασίας, Ανάπτυξης & Πολιτισμού: 1.«**Ο Δρόμος των Μουσείων**», 2.«**Ο Κύκλος των Φαραγγιών**», 3.«**ΧΑΝΙaRT – Εικαστικές Διαδρομές**», 4.«**Τέχνη & Οίνος – Τα Οινοποιεία Δυτικής Κρήτης δημιουργούν Πολιτισμό**», 5.«**Δημιουργική Φιλοξενία Καλλιτεχνών – Olivepress Art Residency**» & 6.«**Το Βήμα της Τέχνης**».

Το πρόγραμμα **«ΧΑΝΙaRT – Εικαστικές Διαδρομές»** υλοποιείται από το «Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων – Ελαιουργείον» σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, όλους τους Δήμους του Νομού Χανίων, την

Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων και τους Πολιτιστικούς Φορείς που έχουν σκοπό τη διερεύνηση και ανάπτυξη του Πολιτισμού και των Καλών Τεχνών.

Στόχος του προγράμματος «**ΧΑΝΙaRT – Εικαστικές Διαδρομές**» είναι να αναδείξει ο Νομός Χανίων το εικαστικό δυναμικό του και να καταστεί ένα από τα σημαντικά κέντρα εικαστικών δράσεων της Ελλάδας, μια αρένα νέων καλλιτεχνικών τάσεων και ένα φόρουμ εικαστικού διαλόγου και δημιουργίας, ένα χωνευτήριο αλληλεπιδράσεων μεταξύ των γηγενών πολιτιστικών αξιών και των διεθνών ρευμάτων πρωτοπορίας, το βήμα παρουσίασης των δράσεων και αναζητήσεων τόσο των Δασκάλων της Τέχνης όσο και των ευφάνταστων Νέων Δημιουργών.

Παράλληλα με την προβολή του τόπου μας και την ανάδειξη του ντόπιου πολιτιστικού δυναμικού, στόχος παραμένει η κατασκευή ενός διαδραστικού δικτύου επικοινωνίας μεταξύ όλων των Κρητών Εικαστικών Δημιουργών, της τοπικής κοινωνίας, της ευρύτερης καλλιτεχνικής κοινότητας και του παγκόσμιου πολιτιστικού ιστού.

Η ΥΠΟΓΕΙΑ ΚΡΗΝΗ ΤΗΣ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

*Στα δυτικά της σημερινής Πλατείας 1821, στην περιοχή Σπλάντζια, οι Οθωμανοί κατασκεύασαν κατά το 18ο αιώνα μια μεγάλη **Υπόγεια Κρήνη** για την ύδρευση της περιτειχισμένης πόλης των Χανίων. Η Κρήνη εξυπηρετούσε και τις θρησκευτικές τελετές κάθαρσης των μουσουλμάνων που προσεύχονταν στο ακριβώς απέναντι από την κρήνη, Τζαμί του Ηγεμόνα, τον σημερινό ναό του Αγίου Νικολάου. Το νερό μεταφερόταν σε υπόγεια θολωτή δεξαμενή με ένα καλοσχεδιασμένο σύστημα σωληνώσεων από τον Κλαδισό Ποταμό. Η τελική διαμόρφωση της πλατείας που δημιουργήθηκε πάνω από την Κρήνη έγινε στα τέλη του 19ου αιώνα με την κατασκευή ενός εντυπωσιακού περιπτέρου σε αραβικό ύφος.*

Είκοσι έξι πέτρινα σκαλοπάτια οδηγούν στον χώρο της Υπόγειας Κρήνης, ο οποίος στηρίζεται σε δύο επιμελημένους πεσσούς και είναι χωρισμένος, από τοξοστοιχίες των δύο τόξων, σε τρεις στενόμακρες θολωτές αίθουσες με δώδεκα τετράγωνους μικρούς φεγγίτες στην κορυφή των θόλων. Ο δυτικός τοίχος είναι χτισμένος από επιμελημένη λαξευτή τοιχοποιία με γείσα και τρία ανάγλυφα οξυκόρυφα τόξα στα σημεία όπου βρίσκονται οι μαρμάρيني κρουνοί. Πίσω από τον λαξευτό τοίχο υπάρχει η ισοπλατής θολοσκέπαστη δεξαμενή, που έχει ψηλά και δεξιά ορθογώνιο μικρό άνοιγμα για την υπερχειλίση του νερού, την επίσκεψη της και τον καθαρισμό της. Στο χαμηλότερο τμήμα του βορεινού τοίχου υπάρχει άνοιγμα με φρεάτιο που οδηγεί τα πλεονάζοντα ύδατα στη θάλασσα.

Πριν από μερικές δεκαετίες, κατά την περίοδο ανάπλασης ολόκληρης της περιοχής της Σπλάντζιας, η Υπόγεια Κρήνη αποκαταστάθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων και από τότε χρησιμοποιείται για την παρουσίαση δράσεων πολιτισμού.